

3. ДСТУ ISO 9001:2009. Системи управління якістю. Вимоги (ISO 9001:2008; IDT). – [Чинний від 2009 09 01]. – К. : Держспоживстандарт України, 2009. – 34 с. – (Національний стандарт України).
4. ДСТУ ISO 9004:2001. Системи управління якістю. Настанови щодо поліпшення діяльності (ISO 9004:2000; IDT). [Чинний від 2001 10 01]. – К. : Держспоживстандарт України, 2001. – 70 с. – (Національний стандарт України).
5. ISO 10001:2007. Quality management. Customer satisfaction. Guidelines for codes of conduct for organizations. Abstract [Electronic resource]. – Access mode :
http://www.iso.org/iso/catalogue_detail?csnumber=38450
6. ДСТУ ISO 10002:2007. Управління якістю. Задоволеність замовників. Настанови щодо розглядання скарг в організаціях (ISO 10002:2004; IDT). – [Чинний від 2008 01 01]. – К. : Держспоживстандарт України, 2008. – 26 с. – (Національний стандарт України).
7. ISO 10003:2007. Quality management. Customer satisfaction. Guidelines for dispute resolution external to organizations. Abstract [Electronic resource]. – Access mode :
http://www.iso.org/iso/catalogue_detail?csnumber=38449
8. ISO 10004:2012. Quality management. Customer satisfaction. Guidelines for monitoring and measuring. Abstract [Electronic resource]. – Access mode :
http://www.iso.org/iso/home/store/catalogue_ics/catalogue_detail_ics.htm?csnumber=56869
9. ESS Handbook for Quality Reports [Electronic resource]. – Access mode :
www.epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/ver-1/quality/documents/EHQR_FINAL.pdf
10. Summary Report from the Leadership Group (LEG) on Quality [Electronic resource]. – Access mode :
www.istat.it/it/files/2011/11/LEG-on-quality.pdf
11. State-of-the-art regarding planning and carrying out Customer/User Satisfaction Surveys in NSIs. (LEG on Quality Recommendation № 7). Final Report [Electronic resource]. – Access mode :
www.uni-mannheim.de/edz/pdf/eurostat/03/G0-LEG-20030501-EN.pdf
12. Measuring Customer Satisfaction, a methodological guidance [Electronic resource]. – Access mode :
www.epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality/documents/CUSTOMER%20SATISFACTION%20SURVEYS_SE_2006_EN_1.pdf
13. Consoli A. Pros and Cons of Internet based user satisfaction surveys [Electronic resource] / Consoli A., Matsulevits L. – Access mode :
www.q2012.gr/articlefiles/sessions/11.1_Consoli_User%20needs.pdf
14. Nikolaidis I. Users' perception of statistics for improvement actions [Electronic resource] / Nikolaidis I. – Access mode :
http://www.q2012.gr/articlefiles/sessions/11.3_Nikolaidis_Users'%20perception%20of%20statistics%20for%20improvement%20actions_EL.pdf

УДК 311.21:338.46.339(562+564)

М. В. Лєснікова,
кандидат економічних наук,
старший науковий співробітник, завідувач відділу,
НТК статистичних досліджень

Статистичні підходи до розрахунку індексів цін експорту (імпорту) послуг

Розглянуто статистичні підходи до розрахунку індексів цін експорту (імпорту) послуг. Показано актуальність застосування індексного методу при аналізі зовнішньоторговельних операцій з послугами, окреслено джерела формування даних та основні етапи розрахунку індексів цін експорту (імпорту) послуг. Проведено експериментальні розрахунки індексів цін експорту послуг, що входять до складу категорії “Інші ділові послуги” платіжного балансу.

Ключові слова: статистика зовнішньої торгівлі послугами, індекс цін експорту (імпорту) послуг, індивідуальний індекс, агрегований індекс цін Ласпейреса.

В умовах глобалізації світової економіки зовнішній торгівлі як фактору, що суттєво впливає на формування валового внутрішнього продукту, економічний потенціал держави та рівень доходів населення, належить домінуюча роль в економічному розвитку України. Статистика зовнішньої торгівлі, досліджуючи динаміку, стан торговельного балансу, географічну, класифікаційну структуру експорту й імпорту за допомогою вартісних показників, обліковує зовнішньоторговельні операції за певною методологією. Водночас статистика зовнішньої торгівлі послугами як складова статистики зовнішньої торгівлі враховує отримані та на-

дані послуги за вартістю зовнішньоторговельних контрактів.

Із великої кількості статистичних показників найбільшого застосування при аналізі зовнішньоторговельних операцій отримали індекси. У теперішній час майже всі країни світу публікують багато різноманітних індексів, які характеризують кількісні коливання, що безпосередньо не вимірюються або не спостерігаються. В Україні статистика зовнішньої торгівлі розраховує індекси вартості, середніх цін, фізичного обсягу експорту та імпорту, індекси умов торгівлі. Варто зазначити, що ці індекси обчислюються загалом для товарів, зміни ж базових цін на послуги такі індекси не

охоплюють, тому невирішеною методологічною проблемою залишається розробка індексів експорту (імпорту) послуг, які б дозволили встановити й оцінити зв'язок між основними групами послуг, а також виявити їх роль у загальній динаміці експорту та імпорту [1, с. 197]. Потреба в розробці таких індексів викликана збільшенням попиту серед користувачів на статистичну інформацію про зовнішню торгівлю послугами, що набула особливої актуальності після впровадження в міжнародну економічну практику принципів та правил, викладених у Генеральній угоді з торгівлі послугами (General Agreement on Trade of Service, далі – ГАТС). Першочергово це стосується потреби в змістовних, всеохоплюючих даних, зібраних на міжнародному рівні, наявність яких уможливить переговори з метою доступу на ринок, забезпечить ступінь лібералізації в секторах та на конкретному ринку. Ще однією вагомою причиною необхідності розробки таких індексів є використання їх для визначення дефляторів експорту (імпорту) послуг при розрахунках ВВП та для складання платіжного балансу.

Метою статті є розробка статистичних підходів до розрахунку індексів цін експорту (імпорту) послуг в Україні.

Теоретичні засади індексного аналізу досліджували ряд відомих науковців, зокрема Р. Аллен [2], Н. Григоров [3], Л. Казинец [4], П. Кевеш [5], Н. Перегудов [6] та ін. Наукові праці Г. Девеа, О. Копилової [7] присвячені питанням обчислення індексів зовнішньої торгівлі та можливості їх використання для оцінювання її ефективності. Водночас проблема розробки індексів експорту (імпорту) послуг, на жаль, у науковій літературі й досі не опрацьована. Наразі вітчизняними науковцями проводиться активна дослідницька робота з отримання оцінок випуску послуг у постійних цінах з урахуванням кількісних та якісних змін наданих послуг [8].

Кількісна оцінка торгівлі послугами набагато складніша за оцінку торгівлі товарами, оскільки послуги важче піддаються визначенню [9, с. 5]. Індекси цін на послуги також важче обчислити, ніж на товари, насамперед через розбіжності в методах ціноутворення, що застосовуються країнами – експортерами та імпортерами послуг. Це призводить

до викривлення кінцевого результату. Цінові угоди або механізми продажу послуг часто змінюються, тому складно збирати дані щодо них. Прикладом в цьому випадку можуть слугувати пакети телекомунікаційних, комп'ютерних послуг, що постійно змінюються. Системи виставлення рахунків, що застосовуються постачальниками послуг, можуть відрізнятися залежно від галузей, а також варіювати між різними постачальниками послуг у межах однієї галузі. Більш того, один і той самий постачальник послуг може змінювати основи розрахунку. Навіть для простих послуг з доступними спостереженнями за операціями та цінами контроль змін якості цих послуг є доволі складним і може викликати ряд фундаментальних питань (наприклад, чи є більш швидка доставка якісною зміною). Такі труднощі зумовили розробку Організацією Об'єднаних Націй, Міжнародним валютним фондом, Організацією економічного співробітництва та розвитку Керівництва зі статистики міжнародної торгівлі послугами [9] і Керівництва з платіжного балансу [10], де чітко прописано методи формування вартості послуг у зовнішній торгівлі. Базові методологічні рекомендації, викладені у цих документах, стали основою Методологічних положень зі статистики зовнішньої торгівлі послугами України.

Прикладом вдалого використання індексів цін експорту (імпорту) послуг є досвід таких країн, як Іспанія [11] та Нова Зеландія [12], де зазначені індекси публікуються з квартальною періодичністю. Після детального вивчення розроблених фахівцями статистичних агенцій цих країн методологічних рекомендацій та звітів (зокрема, методологічних рекомендацій та прес-релізів щодо індексів зовнішньої торгівлі послугами [11]) нами використано запропоновані в них основні методологічні принципи для отримання у загальному вигляді індексів цін експорту (імпорту) послуг в Україні.

Отже, індекс експорту (імпорту) послуг ілюструє цінову інфляцію для різних потоків послуг, відіграючи при цьому роль дефлятора номінальних обсягів вироблених, використаних і проданих послуг, що забезпечується вимірюванням змін у їх обсязі. Для розрахунку індексу цін експорту (імпорту) послуг використовуються статистичні показники, наведені в табл. 1.

Таблиця 1

Вихідні статистичні показники для розрахунку індексу цін експорту (імпорту) послуг

Назва показника	Джерело	Атрибут	Формальна характеристика показника	Тип показника за способом обчислення
Вартість експорту послуг	Гр. 1 ф. № 9-ЗЕЗ	Квартальний; Країна одержання послуги (КДС), місцезнаходження підприємства-експортера (КОАТУУ), вид послуги (КПЗЕД), вид послуги (РКППБ), валюта контракту (КВ)	Абсолютний	Первинний
Вартість імпорту послуг	Гр. 1 ф. № 9-ЗЕЗ	Квартальний; Країна надання послуги (КДС), місцезнаходження підприємства – одержувача послуги (КОАТУУ), вид послуги (КПЗЕД), вид послуги (РКППБ), валюта контракту (КВ)	Абсолютний	Первинний

Вартість експорту – це вартість окремого виду послуг, наданих юридичною особою – резидентом України та її відокремленими підрозділами іноземному суб'єкту господарської діяльності як на території України, так і за її межами згідно з договорами (контрактами). До обсягів експорту послуг включаються надходження коштів від нерезидентів за надані послуги.

Вартість імпорту – вартість окремого виду послуг, наданих юридичній особі – резиденту України та її відокремленим підрозділам іноземним суб'єктом господарської діяльності як на території України, так і за її межами згідно з договорами (контрактами). До обсягів імпорту послуг входять перерахування коштів нерезидентам за надані послуги.

Моментом здійснення процедури експорту (імпорту) послуг та, відповідно, їх обліку вважається дата їх фактичного надання або одержання на основі принципу нарахування (за виписаними рахунками). Найчастіше, як правило, дата реєстрації таких операцій збігається з часом виробництва послуг.

Розрахунок індексів цін експорту (імпорту) послуг проводиться за всіма країнами поділом за типами послуг відповідно до секцій, розділів, груп, класів та підкласів Класифікації послуг зовнішньоекономічної діяльності (далі – КПЗЕД) [16]. Розрахунок індексів здійснюється за такими етапами:

1. Розрахунок вартості експорту послуг для певного кварталу, враховуючи валюту і клас за КПЗЕД [13]. Загальна вартість експорту послуги за певним класом КПЗЕД для певного кварталу складає суму вартостей за окремими валютами, що фіксувались у цьому класі КПЗЕД і кварталі, які переводяться спочатку в гривні, а потім у долари США за середньоквартальним офіційним обмінним курсом НБУ. Для розрахунків індексів цін експорту (імпорту) послуг використовується об'єднаний масив даних з підприємствами – резидентами України, що здійснюють експортно-імпорتنі операції з послугами та звітують за формою № 9-ЗЕЗ (квартальна) “Звіт про експорт-імпорт послуг” [14].

2. Розрахунок індивідуальних індексів. Індивідуальний індекс експорту (імпорту) $IX_{t,a}^c$ для послуги c за певним класом КПЗЕД розраховується як співвідношення вартості послуги за поточний період до середньорічної ціни цієї послуги у базисному році [11]:

$$IX_{t,a}^c = \frac{X_{t,a}^c}{\bar{X}_b^c}, \quad (1)$$

де X – грошова вартість експорту (імпорту); \bar{X} – середня вартість експорту (імпорту); t, a, b – позначення, що відносять величини до звітного кварталу, звітного та базисного року відповідно.

У дослідженні за базисний обрано 2008 рік. Середня вартість експорту (імпорту) у базисному році обчислюється як середня арифметична квартальних значень вартості експорту (імпорту):

$$\bar{X}_b^c = \frac{1}{4} \sum_{t=1}^4 X_{t,b}^c. \quad (2)$$

3. Побудова агрегатних індексів. Розрахунок агрегатних індексів цін послуг базується на положеннях, викладених у [8; 15], з використанням загальних методів агрегування даних за класифікаційними ознаками, що рекомендовані Держстатом України. При цьому агрегування може здійснюватися на рівні розділу або секції КПЗЕД. Отже, агрегатний індекс експорту (імпорту) послуг є індексом Ласпейреса з фіксованими вагами у базисному році, що розраховується за формулою:

$$IX_{t,a}^S = \sum_{c \in S} WX_b^c \cdot IX_{t,a}^c, \quad (3)$$

де WX_b^c – ваговий коефіцієнт базисного року для послуги c , згідно з класом КПЗЕД; S – послуга за розділом (S_1) або секцією (S_2) за КПЗЕД.

4. Розрахунок вагових коефіцієнтів. Ваговий коефіцієнт (квартальний або річний) базисного року для послуг є часткою вартості експортованих (імпортованих) послуг у загальному обсязі експорту (імпорту) для всіх типів послуг (група S), що формують агрегатний індекс та визначені у доларовому еквіваленті у базисному періоді, й розраховується за формулою [11].

$$WX_b^c = \frac{\bar{X}_b^c}{\sum_{c \in S} \bar{X}_b^c}, \quad (4)$$

Зазначимо, що частка вартості послуги c в експорті (імпорті) розраховується залежно від рівня агрегації окремо для розділу ($W_1 X_b^c$) та секції ($W_2 X_b^c$) за КПЗЕД.

Автором було проведено експериментальні розрахунки індексів цін експорту (імпорту) послуг на прикладі секції К “Послуги в операціях з нерухомістю, здаванням під найм та послуги юридичним особам” (ця секція, згідно з [10], входить до категорії послуг “Інші ділові послуги” платіжного балансу). У табл. 2 наведено показники за базисний 2008 рік, що застосовуються для розрахунку індексів експорту послуг розділів цієї секції (розділи 70, 71, 72, 73, 74) та секції у цілому. У графі 2 містяться значення середньої вартості експорту послуг у базисному році (перераховані за офіційним середньорічним обмінним курсом Національного банку України у долари США) за групами (класами) секції К. Частки вартості послуг c у розділі, представлені у графі 3 табл. 2, використовуються для розрахунку агрегатних індексів цін експорту послуг для певного розділу КПЗЕД. Вагові коефіцієнти, необхідні для отримання агрегатних індексів цін експорту послуг для секції К у цілому, представлені у графі 4.

Середня вартість експорту послуг за секцією К “Послуги в операціях з нерухомістю, здаванням під найм та послуги юридичним особам” КПЗЕД і вагові коефіцієнти у базисному році

Назва послуг	Розділ, група, клас КПЗЕД	2008 р.		
		\bar{X}_b^c , тис. дол. США	$W_1 X_b^c$	$W_2 X_b^c$
Послуги, пов'язані з організацією операцій з нерухомістю:	70	×	×	×
– послуги, пов'язані з організацією операцій з власною нерухомістю	70.1	417,07	0,07568	0,002079
– послуги, пов'язані із здаванням під найм власної нерухомості	70.2	2172,11	0,39416	0,010825
– послуги, пов'язані з операціями з нерухомістю за дорученням третіх осіб	70.3	2921,51	0,53015	0,014560
Послуги, пов'язані із здаванням під найм без обслуговуючого персоналу:	71	×	×	×
– послуги, пов'язані із здаванням під найм автомобілів	71.1	55,14	0,00584	0,000275
– послуги, пов'язані із здаванням під найм інших транспортних засобів	71.2	9077,38	0,96201	0,045240
– послуги, пов'язані із здаванням під найм інших машин та устаткування	71.3	290,59	0,03080	0,001448
– послуги з прокату речей особистого користування	71.4	12,70	0,00135	0,000063
Послуги, пов'язані з діяльністю у сфері інформатизації:	72	×	×	×
– консультаційні послуги з питань інформатизації	72.1	5164,51	0,09678	0,025739
– послуги, пов'язані зі створенням програмного забезпечення	72.2	35502,51	0,66530	0,176939
– послуги з оброблення даних	72.3	11168,00	0,20928	0,055660
– послуги, пов'язані з роботою з базами даних	72.4	692,66	0,01298	0,003452
– послуги з технічного обслуговування офісної і комп'ютерної техніки та її ремонт	72.5	835,64	0,01566	0,004165
Послуги, пов'язані з дослідженнями та розробками:	73	×	×	×
– послуги, пов'язані з дослідженнями та розробками в галузі природничих та технічних наук	73.1	18371,90	0,97834	0,091563
– послуги, пов'язані з дослідженнями та розробками в галузі суспільних та гуманітарних наук	73.2	406,68	0,02166	0,002027
Послуги, надавані переважно юридичним особам:	74	×	×	×
– послуги у сфері права	74.11	4250,42	0,03743	0,021183
– послуги у сфері бухгалтерського обліку	74.12	7505,61	0,06609	0,037407
– послуги, пов'язані з дослідженням ринку та вивченням суспільної думки	74.13	30832,86	0,27151	0,153667
– консультаційні послуги з питань комерційної діяльності та управління	74.14	16655,73	0,14667	0,083010
– послуги, пов'язані з керівництвом підприємствами	74.15	257,17	0,00226	0,001282
– послуги, пов'язані з діяльністю у сфері архітектури та будівництва	74.2	9869,64	0,08691	0,049189
– послуги з технічного контролю та аналізу	74.3	3083,15	0,02715	0,015366
– послуги, пов'язані з рекламою	74.4	25316,73	0,22294	0,126175
– послуги з підбору та забезпечення персоналом	74.5	2329,07	0,02051	0,011608
– послуги, пов'язані зі слідчою діяльністю та забезпеченням безпеки	74.6	156,21	0,00138	0,000779
– послуги, пов'язані з очищенням та прибиранням приміщень	74.7	87,12	0,00077	0,000434
– послуги, надавані переважно юридичним особам	74.8	13215,82	0,11638	0,065866

У табл. 3 наведено розрахунок квартальних індивідуальних індексів експорту послуг у 2011 році за формулою (1).

Таблиця 3

Індивідуальні індекси середніх цін експорту послуг за секцією К КПЗЕД

Назва послуги	Розділ, група, клас КПЗЕД	1 кв.	2 кв.	3 кв.	4 кв.
Послуги, пов'язані з організацією операцій з нерухомістю:	70	×	×	×	×
– послуги, пов'язані з організацією операцій з власною нерухомістю	70.1	1,03	1,24	1,62	1,77
– послуги, пов'язані із здаванням під найм власної нерухомості	70.2	0,76	1,07	0,69	0,57
– послуги, пов'язані з операціями з нерухомістю за дорученням третіх осіб	70.3	0,12	0,10	0,13	0,16
Послуги, пов'язані із здаванням під найм без обслуговуючого персоналу:	71	×	×	×	×
– послуги, пов'язані із здаванням під найм автомобілів	71.1	1,91	1,98	2,25	2,10
– послуги, пов'язані із здаванням під найм інших транспортних засобів	71.2	1,26	1,29	1,56	1,35
– послуги, пов'язані із здаванням під найм інших машин та устаткування	71.3	2,48	2,46	4,08	1,74
– послуги з прокату речей особистого користування	71.4	0,00	0,00	0,02	0,02
Послуги, пов'язані з діяльністю у сфері інформатизації:	72	×	×	×	×
– консультаційні послуги з питань інформатизації	72.1	3,54	4,11	6,68	7,25
– послуги, пов'язані зі створенням програмного забезпечення	72.2	1,40	1,44	1,55	1,73
– послуги з оброблення даних	72.3	2,18	2,65	2,56	2,73

Назва послуги	Розділ, група, клас КПЗЕД	1 кв.	2 кв.	3 кв.	4 кв.
– послуги, пов'язані з роботою з базами даних	72.4	3,20	2,67	3,92	4,52
– послуги з технічного обслуговування офісної і комп'ютерної техніки та її ремонт	72.5	0,48	1,09	0,83	1,39
Послуги, пов'язані з дослідженнями та розробками:	73	×	×	×	×
– послуги, пов'язані з дослідженнями та розробками в галузі природничих та технічних наук	73.1	0,69	0,74	0,93	0,91
– послуги, пов'язані з дослідженнями та розробками в галузі суспільних та гуманітарних наук	73.2	2,21	1,53	1,37	0,79
Послуги, надавані переважно юридичним особам:	74	×	×	×	×
– послуги у сфері права	74.11	1,23	1,48	1,46	2,54
– послуги у сфері бухгалтерського обліку	74.12	0,50	0,53	0,89	0,80
– послуги, пов'язані з дослідженням ринку та вивченням суспільної думки	74.13	0,88	0,58	0,56	0,75
– консультативні послуги з питань комерційної діяльності та управління	74.14	0,92	1,87	1,22	1,59
– послуги, пов'язані з керівництвом підприємствами	74.15	0,97	1,60	1,25	1,59
– послуги, пов'язані з діяльністю у сфері архітектури та будівництва	74.2	0,49	0,31	0,37	0,34
– послуги з технічного контролю та аналізу	74.3	0,71	2,47	7,02	10,67
– послуги, пов'язані з рекламою	74.4	0,76	1,19	0,97	1,27
– послуги з підбору та забезпечення персоналом	74.5	1,67	1,73	1,86	2,50
– послуги, пов'язані зі слідчою діяльністю та забезпеченням безпеки	74.6	0,66	0,82	0,52	0,50
– послуги, пов'язані з очищенням та прибиранням приміщень	74.7	0,37	0,32	0,46	0,68
– послуги, надавані переважно юридичним особам	74.8	1,03	0,79	0,83	1,19

Квартальні агрегатні індекси середніх цін експорту послуг у 2011 році наведено у табл. 4.

Таблиця 4

Агрегатні індекси середніх цін експорту послуг за секцією К КПЗЕД

Назва послуги	Секція, розділ КПЗЕД	1 кв.	2 кв.	3 кв.	4 кв.	У цілому за рік
Послуги, пов'язані з організацією операцій з нерухомістю	70	0,51	0,68	0,51	0,47	0,54
Послуги, пов'язані із здаванням під найм без обслуговуючого персоналу	71	1,35	1,38	1,69	1,41	1,46
Послуги, пов'язані з діяльністю у сфері інформатизації	72	1,77	1,94	2,28	2,51	2,13
Послуги, пов'язані з дослідженнями та розробками	73	0,72	0,75	0,93	0,91	0,83
Послуги, надавані переважно юридичним особам	74	0,77	0,87	0,93	1,24	0,95
Послуги в операціях з нерухомістю, здаванням під найм та послуги юридичним особам	К	0,96	1,07	1,20	1,42	1,16

Загальну динаміку за 2008–2011 рр. кварталних та річних агрегатних індексів середніх цін експорту послуг за секцією К КПЗЕД наведено у рис. 1.

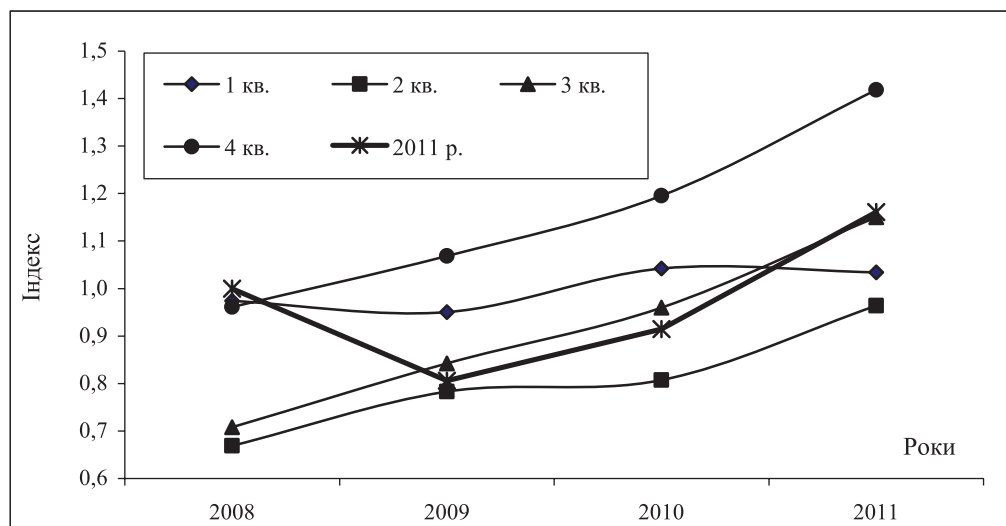

Рис. 1. Динаміка агрегатних індексів цін експорту послуг за секцією К

Дані табл. 3 та динаміка розрахованих агрегатних індексів середніх цін (рис. 1) демонструють поступове збільшення вартості експорту послуг за секцією К, що входять до складу категорії “Інші ділові послуги” платіжного балансу. Особливо суттєве зростання (1,51 тис. дол. США) продемонстрували у четвертому кварталі 2011 р. послуги, пов’язані з діяльністю у сфері інформатизації.

Підсумовуючи вищевикладене, слід зазначити, що індекси цін експорту (імпорту) послуг є зручним інструментом для оцінювання розвитку економічних взаємовідносин України з іншими країнами світу. Упровадження у вітчизняну статистичну практику розрахунків запропонованих індексів забезпечить:

– отримання зіставних на міжнародному рівні статистичних даних, що дозволять здійснювати міжнародні порівняння, оцінювати можливості доступу на ринок, порівнювати ступінь лібералізації за конкретними секторами послуг;

– відстеження динаміки цін, оцінювання попиту та пропозиції на світовому ринку послуг;

– здійснення моніторингу інфляційних процесів для визначення дефляторів експорту (імпорту) послуг при розрахунку ВВП;

– складання зовнішньоторговельного та Платіжного балансів України;

– проведення економічних досліджень, зокрема економічного прогнозування, економетричного моделювання, соціологічних та маркетингових досліджень, досліджень засобів масової інформації щодо висвітлення питань розвитку економіки.

В Україні статистичні підходи до розрахунку індексів цін експорту (імпорту) послуг запропоновані вперше, тому не є остаточними та будуть удосконалюватися. Зокрема, для забезпечення умов однорідності вихідної сукупності для розрахунку індексів планується поєднати класи послуг за КПЗЕД з видом діяльності за КВЕД на рівні окремого підприємства.

Список використаних джерел

1. Сидорова А. В. Экономико-статистические методы в управлении сферы услуг / Сидорова А. В. – Донецк : Дон-НУ, 2002. – 239 с.
2. Аллен Р. Экономические индексы / Аллен Р. – М. : Статистика, 1980. – 256 с.
3. Григорук Н. Е. Статистический учет внешнеторговых операций: международный опыт и российская практика / Григорук Н. Е. – [2-е изд., перераб. и доп.]. – М. : МГИМО-Университет, 2004. – 152 с.
4. Казинец Л. С. Теория индексов / Казинец Л. С. – М. : Дело, 1999. – 157 с.
5. Кёвеш П. Теория индексов и практика экономического анализа / Кёвеш П. – М. : Финансы и статистика, 1990. – 302 с.
6. Перегудов В. Н. Теоретические вопросы индексного анализа / Перегудов В. Н. – М. : Госстатиздат, 1963. – 352 с.
7. Деев Г. И. Два направления развития методологии исчисления индексов внешней торговли / Г. И. Деев, О. Ф. Копылова // Вопросы статистики. – 2003. – № 11. – С. 78–85.
8. Methodological Guide For Developing Producer Price Indices For Services [Electronic resource]. – Access mode : www.oecd.org/dataoecd/44/40/36274111.pdf – Screen title.
9. The Manual on Statistics of International Trade in Services, 2010 [Electronic resource]. – Access mode : <http://unstats.un.org/unsd/tradeserv/TFSITS/msits2010.htm> – Screen title.
10. Sixth Edition of the IMF’s Balance of Payments and International Investment Position Manual [Electronic resource]. – Access mode : <http://www.imf.org/external/pubs/ft/bop/2007/bopman6.htm> – Screen title.
11. Índices de comercio exterior de servicios [Electronic resource]. – Access mode : <http://www.ine.es/jaxi/menu.do?L=0&type=pcaxis&path=%2Ft37%2Fp198&file=inebase> – Screen title.
12. Price indexes for services exports and imports [Electronic resource]. – Access mode : http://www.stats.govt.nz/surveys_and_methods/methods/indicator-guidelines.aspx – Screen title.
13. Класифікація послуг зовнішньоекономічної діяльності : ДК 012:97. – [Чинний від 1997–06–02]. – К. : Держстандарт, 1997. – 40 с. – (Державний класифікатор України).
14. Форма № 9-ЗЕЗ (квартальна) “Звіт про експорт (імпорт) послуг” та Інструкція щодо її заповнення ; затверджені Наказом Держкомстату 15.07.2002 р. № 266 (зі змінами відповідно до Наказу Держкомстату 16.07.2010 р. № 283) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ukrstat.gov.ua/albom/albom_2012/18.htm – Назва з титул. екрана.
15. System of National Accounts 2008 [Electronic resource]. – Access mode : <http://unstats.un.org/unsd/nationalaccount/sna2008.asp> – Screen title.